

APEK

**Agencija za pošto in elektronske
komunikacije Republike Slovenije**
Stegne 7, p. p. 418
1001 Ljubljana
telefon: 01 583 63 00, faks: 01 511 11 01
e-naslov: info.box@apek.si, <http://www.apek.si>
davčna št.: 10482369

Številka: 0073-20/2013/6
Datum: 19.11.2013

**Zadeva: Odgovor na pridobljena mnenja in pripombe v zvezi s
predlogom Priporočila o pogodbenih razmerjih med
operaterji v medsebojnih pogodbenih razmerjih in
pogodbenih razmerjih med njimi in končnimi uporabniki**

Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije (v nadaljevanju: agencija) je dne 20.6.2013 na podlagi drugega odstavka 172. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/2012 - ZEKom-1, v nadaljevanju: zakon) na svojih spletnih straneh objavila predlog Priporočila o pogodbenih razmerjih med operaterji v medsebojnih pogodbenih razmerjih in pogodbenih razmerjih med njimi in končnimi uporabniki (v nadaljevanju: predlog priporočila) ter pripadajočo Obrazložitev za navedeni predlog priporočila in povabila zainteresirano javnost, da do 20.7.2013 posreduje pripombe, predloge ali dopolnitve k predlogu tega priporočila.

V okviru javnega posvetovanja je v roku agencija zbrala mnenja, pripombe in predloge, ki se nanašajo na predlog priporočila od Sekcije za operaterje elektronskih komunikacij v okviru Združenja za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije, Dimičeva 13, 1504 Ljubljana.

Pripombe in predloge, pridobljene v okviru javnega posvetovanja, je agencija objavila na svojih spletnih straneh dne 25.7.2013¹.

Agencija v nadaljevanju odgovarja na prejete pripombe, ki so razvrščene glede na vsebino predloga priporočila.

¹ <http://www.apek.si/mnenja-in-pripombe-na-predlog-priporocila-o-pogodbenih-razmerjih-med-operaterji-v-medsebojnih-pogodbenih-razmerjih-in-pogodbenih-razmerjih-med-njimi-in-koncnimi-uporabniki>, dostop na dan 1.8.2013

Ne glede na to, da Priporočilo ne prinaša bistvenih sprememb glede na veljavno priporočilo, smo primorani ponovno opozoriti na neprimernost urejanja takšne vsebine s priporočilom. Na neprimernost urejanja svobodnih pogodbenih razmerij v odprtem gospodarskem okolju s Priporočilom, so posamični člani, žal neuspešno, opozarjali naslovni organ že ko se je sprejemalo veljavno priporočilo. Da je takšno urejanje neprimerno je danes jasno enako ali celo bolj kot v letu 2009, saj so se v preteklih treh letih izoblikovali poslovni modeli, ki jih iz veliko različnih razlogov ni mogoče prilagoditi sistemiki, ki jo vsiljuje Priporočilo. Opozoriti moramo da operaterji svoje poslovanje oblikujemo svobodno ter v skladu s pravili trga, kamor glede zagotavljanja elektronskih komunikacijskih storitev vsekakor sodijo pravila postavljena z vsakokratnim veljavnim zakonom, ki ureja elektronske komunikacije. V preostalem pa poslovne modele razvijamo glede na poslovne vizije vsakega posameznega operaterja ter tržne razmere, vse skladno z veljavnimi predpisi in obligacijskimi načeli, kamor sodi tudi transparentnost.

Poudariti moramo, da podrejanje Priporočilu ni mogoče. Modela preprodajalca javne komunikacijske storitve in posrednika javne komunikacijske storitve sta po Priporočilu zastavljena tako, da ju je v praksi nemogoče v celoti upoštevati, saj poslovno oz. pogodbeno sodelovanje med (ne)operaterji terja rešitve, ki niso v celoti v skladu z modeloma po Priporočilu (npr. v pogodbeni odnos s končnim uporabnikom vstopita oba pogodbeni partnerja (oba operaterja) ali pa infrastrukturo v delu nudi eden izmed pogodbenih partnerjev v delu drugi... vedno pa je razmerje urejeno na način, da so zagotovljene obveznosti po veljavni zakonodaji, prav tako transparentno v razmerju do končnega uporabnika). To še posebej pride do izraza v primerih poslovnih sinergij operaterja z »ne-operaterjem«, pri čemer slednji nima namena biti operater, v odnosu do končnega uporabnika pa nastopa zato, ker je kot pogodbeni partner nosilec posla, elektronska komunikacijska storitev je drugotnega pomena, končnemu naročniku pa je jasno, da jo zagotavlja in izvaja operater. Izdaja računa poslovnega subjekta ne naredi operaterja.

Če se navežemo na povedano, v prvi vrsti predlagamo, da naj (v sled variaciji poslovnih modelov in sodelovanj med (ne)operaterji, ki jih ni mogoče ukalupiti oziroma omejiti na samo

dva, hkrati pa ravno tovrstna fleksibilnost v končni fazi vodi k boljši storitvi za končnega uporabnika) do sedaj veljavno priporočilo prenehaj veljati, Priporočilo, kot je v osnutku dano v javno razpravo, pa naj ne bo sprejeto.

V nadaljevanju pa podredno podajamo pripombe k posameznim točkam Priporočila, ki pomenijo tudi nadgraditev dosedanjih pojasnil in prosimo, če so upoštevane v primeru, če se Agencija odloči Priporočilo (kljub vsemu) sprejeti.

Agencija želi v zvezi s pripombo Sekcije za operaterje elektronskih komunikacij (v nadaljevanju: SOEK) poudariti, da se zaveda pomembnosti svobode akterjev na trgu pri oblikovanju svojih poslovnih modelih poslovanja. Prav tako se agencija strinja, da se predvsem operaterji, ki so dalj časa prisotni na trgu, zavedajo svojih zakonskih obveznosti, vendar pa je pri tem potrebno upoštevati dejstvo, da se nekateri operaterji oziroma subjekti na trgu teh v celotni ne zavedajo oziroma prihaja pri pogodbenih razmerjih med izvajalci javnih komunikacijskih storitev, operaterji javnih komunikacijskih omrežij in končnimi uporabniki do nejasnih razmerij in s tem do delovanja v nasprotju z določbami zakona, na kar kažejo tudi dosedanje izkušnje agencije. Tako je namen predmetnega priporočila, da poda operaterjem in ostalim subjektom na trgu smernice glede urejanja razmerij med pogodbenimi strankami skladno z zakonskimi zahtevami, tako da bo v naročniški pogodbi jasno in nedvoumno opredeljeno, kdo izvaja javne komunikacijske storitve in kdo zagotavlja javna komunikacijska omrežja, za kar tudi prevzema odgovornost v skladu z zakonskimi zahtevami. Prav tako je namen tega priporočila pogodbenim strankam podati smernice, kako postopati v razmerju do agencije. Z navedenim priporočilom se bo bolje definirala odgovornost posameznih akterjev na trgu v relaciji do končnih uporabnikov in do agencije.

Skladno s tem bo agencija nadaljevala s sprejemom predmetnega priporočila, katerega vsebino pa bo dopolnila tako, da bo njegova vsebina ustrezala tudi pogodbenim odnosom na katere opozarja SOEK. Več o tem je agencija navedla v nadaljevanju tega dokumenta pri odgovorih na posamezne pripombe.

Kot splošen apel v tem primeru podajamo tudi komentar, da si želimo, da bi bilo Priporočilo jasnejše in brez nepotrebnih ponavljanj tako, da ne povzroča nepotrebne zmede pri njegovi uporabi (ocenjujemo, da je to tudi razlog, da sedaj veljavno priporočilo v praksi ni zaživel v obsegu, kot mu je bilo namenjeno).

Agencija se strinja s pripombo SOEK in je ustrezno preoblikovala besedilo predmetnega priporočila.

V točki I., je potrebno popraviti slovnično napako – točka 3. pravilno glasi:

3. Agencija ugotavlja, da prihaja pri pogodbenih razmerjih med izvajalci javnih komunikacijskih storitev, operaterji javnih komunikacijskih omrežij in končnimi uporabniki do pogodbenih neskladij z določbami zakona, nejasnih razmerij med pogodbenimi strankami in podobno.

Agencija bo upoštevala pripombo SOEK in odpravila ugotovljeno slovnično napako.

V 8. odstavku 2. točke Priporočila je podana obrazložitev pojma preprodajalec javne komunikacijske storitve - t.j. operater, ki preprodaja storitev drugega operaterja kot svojo storitev in do naročnika nastopa kot izvajalec storitve, ter s svojimi končnimi uporabniki sklepa naročniške pogodbe v svojem imenu in za svoj račun, ter javno komunikacijsko storitev ponuja pod svojo blagovno znamko in zanjo končnim uporabnikom izdaja račune. Preprodajalec je med drugim dolžan zagotavljati vse zakonske obveznosti operaterja.

Predlagamo, da se v zvezi z definicijo preprodajalca dosledno upoštevajo določbe Obligacijskega zakonika in pravnih razmerij oziroma posledic, ki iz tega izhajajo (tovrstnega pravnega posla OZ neposredno ne ureja) oziroma, da se sodelovanje operaterjev v smislu poslovnega modela operaterja preprodajalca sploh izvzame iz Priporočila.

V vsakem primeru pa tudi predlagamo, da je preprodajalec javne komunikacijske storitve (če že) zgolj eden izmed modelov, ki jih lahko izberejo operaterji oz. poslovni subjekti (družbe) pri medsebojnem sodelovanju. Vsakokrat veljaven Zakon o elektronskih komunikacijah in na njegovi podlagi izdani podzakonski akti določajo obveznosti, ki jih morajo spoštovati družbe (operaterji) in te je mogoče zagotavljati z variacijami sodelovanja med (ne)operaterji, kot že pojasnjeno, upoštevajoč svobodno gospodarsko pobudo, pri čemer je končnemu uporabniku zagotovljeno transparentno informiranje in jasno pogodbeno razmerje.

Obrazložitev:

Pojma ali pravnega posla preprodaje Obligacijski zakonik ne opredeljuje, iz prakse pa je mogoče utemeljeno trditi, da gre v osnovi za pravni posel prodaje, nakup ter ponovne prodaje, pri čemer prvotni prodajalec in končni kupec ne prideta v stik, niti postaneta kako drugače pravno povezana. V skladu z namenom teh Priporočil, se navedeni pojem »preprodaja« torej zmotno oz. nejasno uporablja, saj Priporočila določajo, da v posameznem segmentu izvajanja elektronske komunikacijske storitve postaneta zavezana oba operaterja.

Operaterja preprodajalca bi namreč v skladu z naravo poslovnega sodelovanja in dejstva, da nasproti končnemu uporabniku nastopa in se pravno zavezuje »zgolj« v svojem imenu in za svoj račun, lahko tudi izvzeli iz opredelitev tega Priporočila in le-tega obravnavali, kot sicer

»običajnega« operaterja. Obenem bi drugega operaterja razbremenili dolžnosti operaterja, ter ga obravnavali zgolj kot podizvajalca, ki deluje v imenu in za račun operaterja.

V skladu z naravo poslovnega modela preprodaje je namreč nesmotrno zahtevati, da morajo operaterji končnega uporabnika sploh obveščati o podrobnostih sodelovanja, saj v pogodbeni odnos s končnim uporabnikom stopi zgolj operater preprodajalec, ne pa morebiti tudi drugi operater. Operater preprodajalec (kot tudi »običajen« operater, ki vse storitve na trgu izvaja sam) pa bo zavezan izvajati vse obveznosti do naročnika oziroma končnega uporabnika že po zakonu samem.

Agencija v zvezi s pripombo SOEK pojasnjuje, da sta izraza preprodajalca in posrednika javne komunikacijske storitve potrebna zaradi lažjega razumevanja. Bo pa agencija upoštevala pripombo in med uporabljene izraze dodala definicijo »tretje osebe« ter ustrezno spremenila definiciji preprodajalca in posrednika javne komunikacijske storitve tako, da se bodo te glasile:

»Preprodajalec javne komunikacijske storitve (v nadaljevanju: preprodajalec storitve) je operater, ki preprodaja javno komunikacijsko storitev drugega operaterja kot svojo storitev in do naročnika nastopa kot izvajalec storitve. Preprodajalec storitve je dolžan zagotavljati vse zakonske obveznosti, ki se nanašajo na izvajanje te javne komunikacijske storitve.«

»Posrednik javne komunikacijske storitve (v nadaljevanju: posrednik storitve) je operater ali tretja oseba, ki posreduje pri prodaji javne komunikacijske storitve drugega operaterja pri

čemer iz pogodbe z naročnikom nedvournno izhaja, da je izvajalec storitve drugi operater. Posrednik storitve nima obveznosti zagotavljanja tistih zakonskih obveznosti, ki se nanašajo na javno komunikacijsko storitev, ki jo izvaja drugi operater, kateri je za to storitev dolžan zagotavljati vse zakonske obveznosti.«

»Tretja oseba je fizična ali pravna oseba, ki ni registrirana v uradni evidenci operaterjev kot izvajalec javne komunikacijske storitve, vendar svojo storitev, ki ni javna komunikacijska storitev, ponuja končnim uporabnikom skupaj s storitvijo operaterja, ki je izvajalec te storitve, kot enotno oziroma povezano storitev.«

Priporočilo v 4. točki navaja tudi Splošni akt o preglednosti in objavi informacij, ki je prenehal veljati, zato predlagamo, da se sklicevanje na predmetni akt črta.

Agencija v zvezi s pripombo odgovarja, da je bilo namesto Splošnega akta o preglednosti in objavi informacij sprejeto Priporočilo o preglednosti in objavi informacij in bo upoštevala pripombo SOEK ter črtala sklicevanje na navedeni Splošni akt.

V povezavi z določbami 2. odstavka 6. točke Priporočila bi bilo nadalje potrebno odpraviti nejasnosti v zvezi z avtonomijo operaterjev, da sama določita kateri operater in v čigavem imenu bo izstavljal račune. V konkretnem poslovnem modelu lahko račun izstavi namreč le izvajalec storitve (na nivoju maloprodaje) v svojem imeni in za svoj račun, ne pa tudi »prodajalec« storitev (na nivoju veleprodaje), ki ni v nobeni pravni povezavi s končnim uporabnikom. Različne načine izstavljanja računov bi bilo sicer mogoče zagotoviti z uporabo različnih pravnih institutov (v skladu z Obligacijskim zakonikom npr. prevzem izpolnitve), vendar gre za povsem ločene pravne posle, ki niso v neposredni povezavi z izvajanjem dejavnosti operaterja po ZEKom-1.

V skladu z zgoraj navedenim menimo, da bi operater preprodajalec moral biti izvzet iz obsega teh Priporočil (ter biti obravnavan kot »običajen« operater) oziroma bi moral biti smiselno drugače definiran, tako da osnovno poimenovanje na predstavlja pravnega posla nakupa z namenom nadaljnje prodaje.

V vsakem primeru pa mora Priporočilo, če že ureja različne modele sodelovanja med (ne)operaterji predvidevati, da so v Priporočilu navedena modela zgolj primer dveh modelov sodelovanj izmed množice možnosti sodelovanja med (ne)operaterji, saj je nemogoče in tudi v nasprotju s svobodnim delovanjem gospodarskih subjektov na trgu, da se z določanjem zgolj dveh modelov gospodarske subjekte omejuje v poslovanju in sodelovanju po splošnih pravilih civilnega prava, seveda upoštevajoč specifičnosti zakonske ureditve na področju elektronskih komunikacijskih storitev. Tovrstno omejevanje vsekakor ni primerno in sorazmerno, prav tako ne utemeljeno na nujnosti varovanja močnejše javne koristi (končni uporabnik je že varovan z zakonsko in podzakonsko ureditvijo na tem področju, vključno s potrošniško zakonodajo – vse navedeno pa so subjekti zavezani upoštevati pri poslovanju in sodelovanju).

Agencija bo upoštevala pripombo SOEK tako, da bo med uporabljene izraze dodala definicijo »tretje osebe« ter ustrezno spremenila definiciji preprodajalca in posrednika javne komunikacijske storitve. Skladno z navedeno spremembo pa bo tudi preoblikovala besedilo predmetne točke Priporočila.

V 9. odstavku 2. točke Priporočila je definiran posrednik javne komunikacijske storitve in sicer kot operater, ki posreduje pri prodaji storitve drugega operaterja, tako da sklepa pogodbe v imenu in za račun izvajalca storitve, pri čemer lahko končnim uporabnikom izdaja tudi račune.

Predlagamo, da se v zvezi z definicijo posrednika dosledno upoštevajo določbe Obligacijskega zakonika, ki tovrstni pravni posel ureja kot agencijsko pogodbo oziroma da se sodelovanje operaterjev v smislu posrednika definira drugače.

V vsakem primeru pa tudi predlagamo, da je posrednik javne komunikacijske storitve zgolj eden izmed modelov, ki jih lahko izberejo operaterji oz. poslovni subjekti (družbe) pri medsebojnem sodelovanju. Vsakokrat veljaven Zakon o elektronskih komunikacijah in na njegovi podlagi izdani podzakonski akti določajo obveznosti, ki jih morajo spoštovati družbe (operaterji) in te je mogoče zagotavljati z variacijami sodelovanja med (ne)operaterji, kot že pojasnjeno, upoštevajoč svobodno gospodarsko pobudo, pri čemer je končnemu uporabniku še vedno zagotovljeno transparentno informiranje in jasno pogodbeno razmerje.

Obrazložitev:

V skladu z določbami Obligacijskega zakonika lahko posrednika, ki sklepa pogodbe v imenu in za račun izvajalca storitve, opredelimo kot zavezo zastopnika, da bo ves čas skrbel za to, da bodo tretje osebe sklepale pogodbe z njegovim naročiteljem, in da bo v tem smislu posredoval med njimi in naročiteljem, kot tudi, da bo po dobljenem pooblastilu v imenu in na račun naročitelja sklepal z njimi pogodbe, pri čemer se naročitelj zaveže, da mu bo za vsako pogodbo dal določeno provizijo – agencijsko pogodbo. Iz določb Obligacijskega zakonika nadalje izhaja, da zastopnik pride v zavezo zgolj z naročiteljem in ne morebiti tretjo osebo, zato načeloma ni mogoče od posrednika zahtevati, da se kot posrednik zaveže izpolniti pogodbene obveznosti do končnega uporabnika (razen seveda, če določeno elektronsko komunikacijsko storitev izvaja kot operater, ne pa tudi posrednik).

Nadalje je nekonsistentna rešitev, ki izhaja iz 2. odstavka 6. člena Priporočila, ki pogodbenim strankam dovoljuje, da se v medsebojnem dogovoru določita, da sme posrednik tudi v svojem imenu in za svoj račun izstaviti račun končnim uporabnikom (kar bi pomenilo, da je posrednik izvajalec storitve) oziroma da tega izstavi v svojem imenu in za tuj račun (kar bi v skladu z OZ lahko tolmačili tudi kot komisijsko pogodbo). Kot že navedeno zgoraj, bi bilo različne načine izstavljanja računov mogoče zagotoviti z uporabo različnih pravnih institutov (v skladu z Obligacijskim zakonikom npr. prevzem izpolnitve), vendar ti pravni posli ne bi bili v ničemer povezani z izvajanjem dejavnosti operaterja po ZEKom-1.

Argument, ki še nadaljnje utemeljuje nesprejemljivost točke II.9: Kot rečeno, se, kar ni redkost v današnjih časih npr. storitev v oblaku, lahko oblikuje poslovni model, ko poslovni subjekt, ki sicer sploh ni operater, pa bi rad svojo ponudbo obogatil s ponudbo operaterja (npr. ponudi tehnično rešitev, ki se izvede z uporabo določene elektronske komunikacijske storitve), storitev po pooblastilu operaterja, v imenu in za račun operaterja proda tretji osebi končnemu uporabniku. Namesto da bi končni uporabnik sklenil naročniško pogodbo s poslovnim subjektom ter ločeno pogodbo z operaterjem, operater za sklenitev naročniške pogodbe za elektronsko komunikacijsko storitev, pooblasti poslovni subjekt. Subjekt deluje kot operaterjev pooblaščenec in ne kot operater. Omenjena točka priporočila (!) pa torej podeli status operaterja nekomu, ki zgolj deluje kot podaljšana roka operaterja in deluje po njegovem pooblastilu – če tretjega lastnik pooblasti za podpis pogodbe, tretjega pooblastilo še ne naredi lastnika, pač pa ima pooblastilo učinek, kot da je pogodbo podpisal lastnik. Enaka logika velja v tem primeru – pooblastilo, ki ga da operater subjektu, da v operaterjevem imenu in na njegov račun sklepa pogodbe, ter izdaja račune, subjekt sicer naredi posrednika (tudi ta izraz pravzaprav ni povsem ustrezen), ni pa posrednik s tem hkrati operater. Po ZEKom-1 pa je vendarle zelo jasno kaj loči operaterja od ostalih subjektov – ko si operater imaš določene obveznosti in le zakon jih naloži ali omeji ali spremeni ali ukine. Torej priporočilo ne more narediti nekoga operaterja ter mu celo zelo omejiti obveznosti, ki mu sicer grede kot operaterju. In v tem oziru je subjekt, ki ga priporočilo naredi operaterja vendar brez ZEKom obveznosti, dolžan da se vpiše v uradno evidenco, s tem pa postane de facto operater, z vsemi obveznostmi po ZEKom. Priporočilo v tem delu je zavajajoče ter nepravilno.

V skladu z navedenim predlagamo, da se pojem posrednik javne komunikacijske storitve formulira bodisi v skladu z določbami OZ (npr. agencijska pogodba), pri čemer se posrednika razveže dolžnosti zagotavljanja zakonskih obveznosti operaterja iz tega naslova bodisi tako, da se spremeni definicija tega pojma (iz te definicije bi moralo v bodoče jasno izhajati, da operater, ki prodaja oziroma trži storitev drugih operaterjev ni zgolj posrednik in kakšno vlogo mu ob upoštevanju pravnih poslov, urejenih v civilnem pravu pripisuje nadzorni organ).

Ponovno pa poudarjamo, kot že pod točko 1: V vsakem primeru pa mora Priporočilo, če že ureja različne modele sodelovanja med (ne)operaterji predvidevati, da so v Priporočilu navedena modela zgolj primer dveh modelov sodelovanj izmed množice možnosti sodelovanja med (ne)operaterji, saj je nemogoče in tudi v nasprotju s svobodnim delovanjem gospodarskih subjektov na trgu, da se z določanjem zgolj dveh modelov gospodarske subjekte omejuje v poslovanju in sodelovanju po splošnih pravilih civilnega prava, seveda upoštevajoč specifičnosti zakonske ureditve na področju elektronskih komunikacijskih storitev. Tovrstno omejevanje vsekakor ni primerno in sorazmerno, prav tako ne utemeljeno na nujnosti varovanja močnejše javne koristi (končni uporabnik je že varovan z zakonsko in podzakonsko ureditvijo na tem področju, vključno s potrošniško zakonodajo – vse navedeno pa so subjekti zavezani upoštevati pri poslovanju in sodelovanju).

Agencija je na pripombo SOEK odgovorila že v predhodnih odgovorih.

V skladu s 4. točko Priporočila so operaterji dolžni vse predstavnike operaterja ustrezno usposobiti in seznaniti z vsemi predpisanimi postopki, pravili, obveznostmi in s tem priporočilom ter zagotoviti njihovo delovanje skladno z njimi.

Predlagamo, da se besedilo 4. točke odpravi ali bolj jasno definira, in sicer tako, da vsebine določbe ni mogoče (pre)široko interpretirati.

Obrazložitev:

Zahteva nadzornega organa, da morajo operaterji zagotoviti, da so vsi njihovi predstavniki ustrezno usposobljeni in seznanjeni z vsemi predpisanimi postopki, pravili in obveznostmi in s tem Priporočilom ter da delujejo v skladu z njimi, je ekonomsko neupravičljiva, prav tako pa v nasprotju s primarnim namenom Priporočila – t.j. uporabnika oz. naročnika zgolj seznaniti s pogodbenimi razmerji določenimi operaterji, ki vplivajo na izvrševanje pravic (in obveznosti), ki le-temu pripadajo (oziroma h katerim se je zavezal) po pogodbi (oziroma mu pripadajo že po zakonu samem). Ta namen pa je izpolnjen že z (jasno in nedvoumno) opredelitvijo razmerij v vsebini naročniške pogodbe, ki jo posamezni naročnik sklene z operaterjem ali več operaterji, dodatno obvezno ravnanje operaterja zato ni potrebno.

V kolikor pa bi bil namen usposabljanja in seznanitve (vseh) predstavnikov podjetja npr. dajanje podpore naročniku v zvezi z vprašanji pravne narave posameznega pogodbenega odnosa ali pravic in obveznosti, ugotavljamo, da (vsi) predstavniki podjetja niso pooblaščen niti ne morejo biti usposobljeni za tolmačenje pogodbenih razmerij ali pravnih aktov (kar to Priporočilo je), predvsem pa ne za sklepanje dodatnih pravnih zavez v odnosu z naročnikom.

V zvezi z opredelitvijo »vsi predpisani postopki, pravila in obveznosti« sicer sklepamo, da se ta nanaša na tista postopke, pravila in obveznosti (druga in morebiti bolj široka razlaga ni logična), ki izhajajo iz teh Priporočil, kar posledično pomeni, da bi dosledno upoštevanje določila (t.j. seznanitev vseh predstavnikov operaterja z vsemi postopki, pravili in obveznostmi) predstavljal grob poseg v optimizirane poslovne procese. Skoraj zagotovo namreč (vsi) predstavniki operaterja za opravljanje delovnih obveznosti ne potrebujejo biti seznanjeni z (vsemi) postopki, pravili in obveznostmi.

Nadalje je nesmiselna zahteva, da morajo biti (vsi) predstavniki podjetja seznanjeni s Priporočili in delovati v skladu z njimi, saj bi to v praksi lahko vodilo do različnih pravnih tolmačenj in izvajanjem le-teh v praksi. Taista zahteva nadalje ni smiselna zaradi dejstva, da operaterji sodelovanje v skladu s temi Priporočili zaobsežejo (konkretizirajo) medsebojne obveznosti v pogodbenem razmerju, zato bi bilo potrebno (če sploh in zgolj posamezne zaposlene) predstavnike operaterja seznaniti z obveznostmi iz pogodbene vsebine, ne pa tudi Priporočila kot takega.

V skladu z navedenimi pomisleki in dejstvom, da je določba navedena preohlapno in dopušča samovoljno interpretacijo določb ter široko razlago, predlagamo da se ta odpravi oziroma podrobneje definira, če je doseganje namena te določbe mogoče, s pravnega in ekonomskega vidika upravičiti.

Agencija bo upoštevala pripombo SOEK tako, da bo črtala IV. točko Priporočila in na koncu III. poglavja dodala 4. točko »Operaterji oziroma tretje osebe naj zaposlene seznanijo s predmetnim priporočilom.«

V 3. odstavku 5. točke Priporočila se zahteva, da operaterji vpeljejo informacijski sistem, ki jim bo pomagal čim hitreje ugotoviti ali je težava povezana z zagotavljanjem javnega komunikacijskega omrežja ali morebiti z dostopom za izvajanje javnih komunikacijskih storitev oziroma z izvajanjem javnih komunikacijskih storitev (ali nič od naštetega in je napaka posledica dejavnikov, ki izvirajo iz delokroga končnega uporabnika).

Predlagamo, da se zahteva po uvedbi (posebnega) informacijskega sistema, ki bi omogočal lociranje težav odpravi.

O b r a z l o ž i t e v:

Operaterji vsak za sebe že razpolagajo s sistemom za zaznavanje in odpravo napak, pri čemer vsak operater v okviru poslovnega sodelovanja, nadzoruje tiste tehnične procese, ki jih je v skladu z obveznostmi, ki izhajajo iz pogodbe o poslovnem sodelovanju dolžan in dejansko sposoben zagotavljati. Veliko večino težav, ki jih lahko uporabniki sploh občutijo oziroma zaznajo, operaterji (lahko) odpravijo v najkrajšem možnem času v skladu z lastnim nadzorom, zaradi česar so organizirane tudi dežurne službe, ki skrbijo za nemoteno izvajanje storitev in omrežja.

Uvedba posebnega informacijskega sistema je zatorej nepraktična in tudi ekonomsko neupravičljiva zahteva, saj za doseganje namena lociranja in odprave (enoten) informacijski sistem ni potreben, za hitrejše komuniciranje pa zadostuje že dogovor o uporabi komunikacijskega kanala, na katerem se zagotavlja (po prioriteti napake) odzivnost posameznega operaterja (kar je delno opredeljeno že v točki 8 Priporočila).

Agencija bo upoštevala pripombo SOEK in dikcijo »operaterji naj vpeljejo informacijski sistem« nadomestila z dikcijo »operaterji naj zagotovijo zanesljiv sistem«.

V 1. odstavku točke 6. je navedeno, da Operaterja med seboj skleneta pogodbo o posredovanju oziroma pogodbo o preprodaji javnih komunikacijskih storitev (odvisno od poslovnega modela, kot so opredeljeni v točki III. tega priporočila).

*Predlagamo, da se točka korigira na način, da se upošteva variacijo poslovnih modelov (torej, da to nista samo dva, kot opredeljena v Priporočilu in kot jih predvideva ta odstavek).
Obrazložitev tovrstnega predloga je podana že zgoraj, zato v izogib ponavljanju apeliramo nanjo.*

Agencija bo upoštevala pripombo SOEK in sicer tako, da se bo besedilo 1. točke sedaj glasilo »Operaterja oziroma operater in tretja oseba naj med seboj skleneta primerno pogodbo, s katero uredita medsebojna razmerja«.

V 2. alineji 2. odstavka 6. točke Priporočila je določeno, da operaterja med seboj skleneta pogodbo o posredovanju oziroma pogodbo o preprodaji javnih komunikacijskih storitev, kjer med drugim skleneta kateri operater in v čigavem imenu bo izstavljal končnim uporabnikom račune in kateremu operaterju bodo ti računi plačljivi. Operaterja sta dolžna pri dogovoru upoštevati, da morajo biti pri poslovnem modelu preprodajalca računi plačljivi preprodajalcu, v primeru posrednika pa najmanj enemu izmed obeh operaterjev.

Predlagamo, da se način izstavitve računa v celoti prepusti operaterjem, t.j. naravi pogodbenega odnosa med njima oziroma se določbe uskladijo s civilnopravnimi razmerji sklenjenimi med operaterji (npr. v skladu z urejenimi civilno-pravnimi razmerji po OZ) in dodatno pojasnijo v delu, ki ureja pojem plačljivosti (tako da bo ta pomensko jasn).

Vedno pa naj se omogoči možnost avtonomnega urejanja poslovnega modela operaterjev, kot že pojasnjeno, h čemer sodi tudi ustrezno urejanje in dogovarjanje glede izstavitve računa, vse tako, da tudi v primeru, če Priporočilo določi obveznost točno določenega načina izdaje računa, ni izključena možnost drugačnega dogovarjanja, pod pogojem, da je v razmerju do končnega uporabnika (naročnika) pogodbeno razmerje transparentno, jasno in skladno s predpisi.

Obrazložitev:

V kolikor besedilo zadevne določbe korektno tolmačimo potem lahko operaterja, ne glede na poslovni model (posrednik, preprodajalec) določita, da bo bodisi en operater bodisi drug operater izstavil račun, in sicer ali v svojem imenu ali v imenu drugega operaterja (možne so torej štiri kombinacije izdaje računa). Obenem sta dolžna (ob upoštevanju omejitev) določiti tudi pri katerem operaterju so računi plačljivi kar (ob odsotnosti definicije pojma plačljivosti) pomeni, da bi operater posrednik lahko izstavil račun v svojem imenu in za svoj račun, ki bi bil plačljiv pri drugemu operaterju oziroma povedano drugače, posrednik bi izstavil račun v svojem imenu in za svoj račun, za storitev, ki je ni izvedel in ki je plačljiva pri drugemu operaterju.

Navedeni princip odločanja o načinu zaračunavanja storitev oziroma izdajanj računov tako ne bo nujno odražal vzpostavljen civilnopravni odnos med operaterjema ali operaterjem in končnim uporabnikom, ta pa je lahko sporen tudi z vidika obračunavanja davka in zagotavljanja transparentnosti delovanja operaterjev v odnosu s končnim uporabnikom, zato predlagamo, da se zadevna določba odpravi ali ustrezno spremeni.

V sled že večkrat izpostavljenim mogočim različnim poslovnim modelom je tudi v tem delu (izstavljanje računov) potrebna ustrezna fleksibilnost in omogočanje operaterjem (poslovnim subjektom), da tudi ta del poslovnega odnosa avtonomno urejajo glede na model poslovnega sodelovanja, ki ga uberejo. Seveda se operaterji strinjamo, da mora biti poslovni model takšne, da pogodben odnos v razmerju do končnega uporabnika transparenten in zakonit.

Agencija se strinja s pripombo SOEK in bo ustrezno prilagodila besedilo 2.točke.

V 4. odstavku 7. točke Priporočila je opredeljeno, da morajo vsi operaterji, tako javnega telefonskega omrežja, kot tudi javno dostopnih storitev zagotavljati obveznosti glede klicev v sili.

Predlagamo, da mora obveznosti v zvezi s klici v sili zagotoviti najmanj (vsaj) eden od poslovno povezanih operaterjev, in sicer tisti, ki razpolaga s potrebno tehnično opremo oziroma tisti, ki ga pogodbeni stranki določita sami.

Obrazložitev:

Zahteva, da morajo vsi operaterji zagotavljati zakonske obveznosti glede klicev v sili je nesmiselna, v kolikor je v času poslovnega sodelovanja med operaterji to storitev sposoben zagotavljati vsaj en operater in končni uporabnik zaradi tega v ničemer ni in ne more biti prikrajšan (vsaj ne v večji meri, kot če bi operater istovrstno storitev na trgu izvajal sam in ne morebiti v sodelovanju z drugimi operaterji).

V skladu z navedenim menimo, da bi bilo potrebno določbe zapisati tako, da lahko operaterja obveznosti glede klicev v sili zagotavljata oziroma izpolnjujeta tudi skupaj.

Agencija se strinja s pripombo SOEK in bo ustrezno preoblikovala besedilo 7.točke.

V VII. poglavju se v 4. točki pod enotno evropsko številko za klice v sili pojavlja še številka 113, ki ni enotna evropska številka za klice v sili. Zato je potrebno popraviti 4. točko VII poglavja, kjer se to napačno navaja v 3, 4, 5 in 7, alineji.

Obrazložitev:

Dokument ECC določa, da so enotne evropske telefonske številke le naslednje:

- "00" as an international prefix;
- "0" as a trunk prefix;
- "112" as the number for the emergency service;
- "116" for harmonised numbers for harmonised services of social value;
- "118" as the code for national directory enquiries.

Iz dokumenta je razvidno, da 113 **ni** enotna evropska telefonska številka za klice v sili, kot je napačno navedeno v predlogu Priporočila.

6. odstavek 134 člena ZEKom določa:

(6) Minister v soglasju z ministrom ali ministrico, pristojnim oziroma pristojno za zaščito in reševanje, predpiše kakovost storitve za enotno evropsko telefonsko številko za klice v sili 112, tako da zlasti določi parametre kakovosti, njihove mejne vrednosti in metode merjenja teh parametrov ter merila za zagotavljanje točnih in zanesljivih podatkov o lokaciji kličočega.

Zakon ne predpisuje merjenja kakovosti za klice na številko 113, zato ni zakonske podlage za naložitev te obveznosti. Če bi Agencija želela, da se te meritve izvajajo, bi morala posebej v priporočilu zapisati, da priporoča izvajanje teh meritev, ni pa nobene podlage, da v priporočilu naloži obveznost poročanja, kot obstaja za klice na 112.

Agencija bo upoštevala pripombo SOEK in ustrezno popravila besedilo 4. točke v delih, ki se nanašajo na zagotavljanje klicev na številke za klice v sili.

V 11. točki Priporočila je opredeljeno, da naj operaterji v največji meri sodelujejo z Agencijo pri njenem spremljanju izvajanja Priporočila. To vključuje redno zagotavljanje primernih pisnih informacij o upoštevanju tega Priporočila na lastno iniciativo.

Predlagamo, da se navedena določba v delu, ki se nanaša na redno zagotavljanje primernih pisnih informacij na lastno iniciativno briše, saj ni jasno kaj je mišljeno z rednim zagotavljanjem ne s primernim zagotavljanjem na lastno iniciativo. V sled nejasnostim in posledično neizvajanju določbe v praksi je tovrstna določba neracionalna in nelogična in kot taka nepotrebna.

Obrazložitev:

Operaterji imajo po veljavnem Zakonu o elektronskih komunikacijah in na njegovi podlagi izdanimi podzakonskimi predpisi kar nekaj obveznosti, ki jih morajo izvajati in spoštovati. Vsaka dodatna obveznost predstavlja strošek in vzpostavljanje novih procesov v družbi. Tudi dotična določba vnaša novo obveznost za operaterje, a je ta izredno nejasna in v praksi neizvedljiva. Na lastno iniciativo se operater, kot gospodarski subjekt, na žalost ne bo mogel ukvarjati z obveznostmi glede katerih ni jasnega cilja ni jasne obveze, ne vsebine in ki mu na drugi strani prinašajo dodatno obremenitev in dodaten strošek. Operaterji smo v prvi vrsti usmerjeni k zagotavljanju storitev in skrbi, da je končni uporabnik zadovoljen in k njegovi dobri uporabniški izkušnji. Težko si je predstavljati, da bo zaživila določba pri kateri niti ni jasno kaj naj bi operater poročal oz. katere informacije naj bi sporočal, kdaj naj bi jih sporočal in kakšen je namen tega poročanja. Zaradi njene nesmiselnosti zato predlagamo brisanje.

Agencija se strinja s pripombo SOEK in bo spremenila prvi odstavek tako, da se bo ta po novem glasil: »Operaterji in tretje osebe naj v največji meri sodelujejo z agencijo pri njenem spremljanju izvajanja tega priporočila. To vključuje zagotavljanje primernih pisnih informacij o upoštevanju tega priporočila, kadar agencija taka pojasnila zahteva.«

V 12. točki Priporočila je opredeljeno, da se morajo v postopku prodaje svojih storitev in produktov operaterji sklicevati na to Priporočilo in da naj končnim uporabnikom na svojih spletnih straneh z ustrezno povezavo zagotovijo dostop do polnega besedila Priporočila ali pa naj ga objavijo na svojih spletnih straneh.

Predlagamo, da se navedena določba odpravi.

Podredno predlagamo, da se točka 12. Priporočila korigira tako, da se glasi: »Operaterji naj končnim uporabnikom na svojih spletnih straneh z ustrezno povezavo zagotovijo dostop do polnega besedila Priporočila ali pa tega objavijo na svojih spletnih straneh«

Obrazložitev:

Operaterji zagotavljajo skladnost z obveznostmi, ki izhajajo iz Priporočil z usklajevanjem vsebine pogodbenega razmerja sklenjenega med operaterji, ter s prilagoditvijo vsebine naročniške pogodbe, ki tako predstavlja edini zavezujoči pravni dokument med operaterjem in naročnikom.

Sklicivanje na Priporočila je posledično nepotrebno, saj ta končnemu uporabniku ne daje dodatnih upravičenj, temveč zgolj postavlja dodatne zaveze operaterja - torej ne dopolnjujete pogodbenega razmerja med končnim uporabnikom in operaterjem, ga kvečjemu zamegljuje z abstraktnim opredeljevanjem odnosov.

Predlagamo, da se navedena določba odpravi.

Podredno predlagamo, da se točka 12. Priporočila korigira tako, da se glasi: »Operaterji naj končnim uporabnikom na svojih spletnih straneh z ustrezno povezavo zagotovijo dostop do polnega besedila Priporočila ali pa tega objavijo na svojih spletnih straneh«

O b r a z l o ž i t e v:

Operaterji zagotavljajo skladnost z obveznostmi, ki izhajajo iz Priporočil z usklajevanjem vsebine pogodbenega razmerja sklenjenega med operaterji, ter s prilagoditvijo vsebine naročniške pogodbe, ki tako predstavlja edini zavezujoči pravni dokument med operaterjem in naročnikom.

Sklicevanje na Priporočila je posledično nepotrebno, saj ta končnemu uporabniku ne daje dodatnih upravičenj, temveč zgolj postavlja dodatne zaveze operaterja - torej ne dopolnjujete pogodbenega razmerja med končnim uporabnikom in operaterjem, ga kvečjemu zamegljuje z abstraktnim opredeljevanjem odnosov.

Z vidika pravne narave lahko Priporočila primerjamo z zakonskimi predpisi, ki so osnova za njihov izdajanje, v praksi pa glede zakonov ni običajno, da se (mora) pogodbeno stranko preko spleta ali kako drugače obvešča o oblastnih aktih. V skladu z navedenim menimo, da je zahteva po napotitvi končnega uporabnika na uporabo Priporočil in njihova objava na spletni strani neobičajna in hkrati nepotrebna za doseganje namena Priporočila, pri čemer menimo še, da bi zaradi kompleksnosti besedila in nepoznavanja zakonodaje (ZEKom-1), bil doprinos seznanitve s Priporočilom pri povprečnemu uporabniku razmeroma majhen (oziroma ničen).

Z vidika pravne narave lahko Priporočila primerjamo z zakonskimi predpisi, ki so osnova za njihov izdajanje, v praksi pa glede zakonov ni običajno, da se (mora) pogodbeno stranko preko spleta ali kako drugače obvešča o oblastnih aktih. V skladu z navedenim menimo, da je zahteva po napotitvi končnega uporabnika na uporabo Priporočil in njihova objava na spletni strani neobičajna in hkrati nepotrebna za doseganje namena Priporočila, pri čemer menimo še, da bi zaradi kompleksnosti besedila in nepoznavanja zakonodaje (ZEKom-1), bil doprinos seznanitve s Priporočilom pri povprečnemu uporabniku razmeroma majhen (oziroma ničen).

Agencija se strinja s pripombo SOEK in bo spremenila besedilo tako kot to predlaga SOEK.

Direktor
Franc Dolenc